

Stručni rad
UDK 657.41/.45
Rad zaprimljen: 02.07.2022.
Rad prihvaćen: 15.08.2022.

IZRAČUN KLJUČNIH POKAZATELJA USPJEŠNOSTI NEFINANCIJSKIH DRUŠTAVA PREMA UREDBI O TAKSONOMIJI

Dr. sc. Nikolina Markota Vukić
Institut za društveno odgovorno poslovanje
nikolina.markota.vukic@rrif.hr
Lucija Jaklin, mag. oec.
Institut za društveno odgovorno poslovanje

SAŽETAK RADA:

U ovome članku autorice obrazlažu način izračunavanja ključnih pokazatelja uspješnosti nefinancijskih društava koji se objavljuju od 1. siječnja 2023. godine zajedno sa svim popratnim informacijama opisanim u Prilozima I. i II. Delegirane uredbe o objavama (2021/2178).

Ključne riječi: *Uredba o EU taksonomiji, prihod, kapitalni rashodi, operativni rashodi, nefinancijsko izvješćivanje, ciljevi zaštite okoliša*

1. UVOD

Uredba o EU Taksonomiji 2020/852 (dalje: Uredba) donesena je kako bi se osigurala transparentnost, pravedna konkurencija i pravna sigurnost za sve organizacije koje posluju unutar EU-a.

Jedna od prepreka i izazova kad je riječ o transparentnosti je dostupnost i kvaliteta podataka potrebnih za sveobuhvatno izvještavanje o održivosti. Za postizanje potrebne transparentnosti i rješavanje problema s kvalitetom podataka potrebna je jasna i nedvosmislena definicija okolišno održivih gospodarskih djelatnosti, što je definirano u Uredbi o taksonomiji te jasni i mjerljivi podatci za praćenje učinka organizacija. Kao rezultat toga, Europska je komisija 6. srpnja 2021. godine usvojila Delegiranu uredbu o objavama 2021/2178, koja nadopunjuje Uredbu o taksonomiji s informacijama o ključnim pokazateljima uspješnosti (dalje: KPU), koje treba objaviti, i metodologiji izračuna. Tako će svi obveznici Uredbe o taksonomiji za financijsku godinu 2021. i nadolazeće godine morati objavljivati **tri ključna pokazatelja uspješnosti: prihod (eng. *Turnover*), kapitalne rashode (eng. *CapEx*) i operativne rashode (eng. *OpEx*).**

Ključni pokazatelju uspješnosti razlikuju se za financijska i nefinancijska društva. U nastavku obrazložimo koje KPU-e trebaju objaviti nefinancijska društva te metodologiju njihova izračuna.

2. METODOLOGIJA OBJAVE KLJUČNIH POKAZATELJA USPJEŠNOSTI U OBJAVAMA NEFINANCIJSKIH DRUŠTAVA ZA 2022. GODINU

Kako bi neka djelatnost bila okolišno održiva, mora ispunjavati sva četiri temeljna znanstveno utvrđena kriterija provjere. Prema čl. 3. Uredbe **gospodarska je djelatnost taksonomski usklađena (engl. *Taxonomy aligned economic activity*) ako znatno pridonosi barem jednom okolišnom cilju, ne šteti niti jednom drugom okolišnom cilju, provodi se u skladu s minimalnim zaštitnim mjerama te je usklađena s kriterijima tehničke provjere.**

Okolišni okvir Uredbe temelji se na šest okolišnih ciljeva (čl. 9.), a to su:

1. ublažavanje klimatskih promjena
2. prilagodba klimatskim promjenama
3. održiva uporaba i zaštita vodnih i morskih resursa
4. prijelaz na kružno gospodarstvo
5. sprječavanje i kontrola onečišćenja
6. zaštita i obnova bioraznolikosti i ekosustava.

Nefinancijsko društvo koje kreće s uskladbom s Uredbom o taksonomiji suočeno je s nizom procjena i analiza prije samog izračuna ključnih pokazatelja uspješnosti za taksonomski prihvatljive (djelatnosti koje su opisane u

delegiranim aktima Uredbe) ili neprihvatljive (djelatnosti koje nisu opisane u delegiranim aktima Uredbe) djelatnosti. Pravilna implementacija taksonomije zahtijeva vrijeme te uključenost internih stručnjaka, kao što su odjel za održivost i odjel za računovodstvo. Kada govorimo o zadacima koje društvo treba poduzeti, obično govorimo o pet koraka:

1. identifikaciji taksonomski prihvatljivih (engl. *Taxonomy-eligible economic activity*) gospodarskih djelatnosti i taksonomski neprihvatljivih (engl. *Taxonomy-non-eligible economic activity*) gospodarskih djelatnosti
2. utvrđivanju da djelatnost znatno pridonosi jednom od 6 okolišnih ciljeva prema čl. 9. Uredbe – TSC (tehnički kriteriji procjene, eng. *technical screening criteria*) procjena
3. provjeri „Ne šteti bitno“ (engl. *do no significant harm – DNSH*) ostalim okolišnim ciljevima
4. provjeri da se provodi u skladu s minimalnim zaštitnim mjerama (engl. *minimum safeguards*)
5. izračunu ključnih pokazatelja uspješnosti (Prihod, CapEx, OpEx) za taksonomski prihvatljive, neprihvatljive i usklađene djelatnosti.
6. U nastavku se objašnjavaju pojedini koraci.

2.1. PROCJENA TAKSONOMSKE PRIHVATLJIVOSTI GOSPODARSKE DJELATNOSTI

Prvi je korak utvrditi jesu li gospodarske djelatnosti taksonomski prihvatljive, odnosno obuhvaćene taksonomijom. Taksonomski prihvatljiva gospodarska djelatnost je gospodarska djelatnost koja je opisana u delegiranim aktima o tehničkim kriterijima provjere prema kodu NACE. Prvi delegirani akt 2021/2139 donesen je 4. lipnja 2021. godine dvama aneksima kojima se definiraju: kriterij za tehničku provjeru i kriteriji DNSH za dva okolišna cilja. Da bi gospodarska djelatnost bila taksonomski prihvatljiva, ne mora zadovoljavati sve kriterije u delegiranim aktima; prihvatljivost se ocjenjuje isključivo na temelju opisa gospodarske djelatnosti. Ako gospodarska djelatnost nije opisana u delegiranim aktima, ona se smatra taksonomski neprihvatljivom gospodarskom djelatnosti.

Da bi olakšala pristup sadržaju taksonomije, Europska je komisija stavila na raspolaganje taksonomski kompas (eng. *EU Taxonomy compass*) koji omogućuje korisnicima da provjere koje su gospodarske djelatnosti taksonomski prihvatljive, kojim ciljevima značajno pridonose i koje kriterije moraju zadovoljiti. Taksonomski kompas moguće je pronaći na sljedećoj poveznici: <https://ec.europa.eu/sustainable-finance-taxonomy/index.htm>.

2.2. TSC PROCJENA ILI PROCJENA PREMA KRITERIJIMA TEHNIČKE PROVJERE

Sljedeći korak je provesti TSC procjenu ili procjenu prema kriterijima tehničke provjere. TSC je procjena gospodarske djelatnosti sa znanstveno utemeljenim kriterijima tehničke provjere. Tehnički kriteriji provjere usvojeni su u Prvom delegiranom aktu, Aneksu 1 i 2, za prva dva okolišna cilja: ublažavanje klimatskih promjena (Aneks 1) i prilagođavanje klimatskim promjenama (Aneks 2). Daljnji delegirani propisi obuhvatit će druge okolišne ciljeve taksonomije: vodu, kružno gospodarstvo, sprječavanje onečišćenja i biološku raznolikost. TSC kriteriji su srž taksonomskog sustava i definiraju jedan set kriterija na temelju kojih se gospodarska djelatnost može smatrati taksonomski usklađenom.

2.3. DNSH I MINIMALNE ZAŠTITNE MJERE

Gospodarska djelatnost ne smije bitno štetiti niti jednom drugom okolišnom cilju te se mora provoditi u skladu s minimalnim zaštitnim mjerama. Konceptcija izbjegavanja znatne štete – načelo „Ne šteti bitno – DNSH“ definiran je u čl. 17. Uredbe o EU Taksonomiji. Minimalne zaštitne mjere (opisane u čl. 18. Uredbe) jesu postupci koje provodi društvo koje obavlja gospodarsku djelatnost s ciljem osiguravanja usklađenosti sa Smjernicama OECD-a za multinacionalna društva i Vodećim načelima Ujedinjenih naroda o poslovanju i ljudskim pravima, uključujući načela i prava iz osam temeljnih konvencija utvrđenih u Deklaraciji Međunarodne organizacije rada o temeljnim načelima i pravima na radu te Međunarodnoj povelji o ljudskim pravima.

3. KLJUČNI POKAZATELJI USPJEŠNOSTI NEFINANCIJSKIH DRUŠTAVA

Svaki obveznik objavljivanja nefinancijskih informacija na temelju čl. 19.a ili čl. 29.a Direktive 2013/34/EU u svoj nefinancijski izvještaj uključuje informacije o tome kako su i u kojoj mjeri djelatnosti društva povezane s gospodarskim djelatnostima koje se smatraju okolišno održivim kroz objavu svota i udjela ključnih pokazatelja uspješnosti prema taksonomski prihvatljivim, neprihvatljivim i usklađenim djelatnostima.

Tek kada utvrdimo da je gospodarska djelatnost (ne)prihvatljiva, da značajno pridonosi barem jednom okolišnom cilju, da ne šteti bitno niti jednom drugom cilju, da jest ili nije usklađena sa znanstveno utemeljenim kriterijima tehničke provjere te da se provodi u skladu s minimalnim zaštitnim mjerama, možemo krenuti na zadnji korak usklade – izračun ključnih pokazatelja uspješnosti.

Izračun KPU-a ujedno je i zadnji korak koji nefinancijsko društvo treba učiniti kako bi se uskladilo s Uredbom o EU taksonomiji.

Na temelju čl. 8. st. 1. i 2. Uredbe o taksonomiji, nefinancijska društva obvezna su objavljivati udio:

- 1. prihoda (Prihod) koji proizlazi iz proizvoda ili usluga povezanih s gospodarskim djelatnostima koje se smatraju okolišno održivim**
- 2. kapitalnih rashoda (CapEx) koji se odnose na imovinu ili postupke povezane s gospodarskim djelatnostima koje se smatraju okolišno održivim**
- 3. operativnih rashoda (OpEx) koji se odnose na imovinu ili postupke povezane s gospodarskim djelatnostima koje se smatraju okolišno održivim.**

Da bi dionici i investitori mogli procijeniti održivost nefinancijskih društava i njihovih gospodarskih djelatnosti, nefinancijska društva obvezna su objaviti KPU-eve za svaku gospodarsku aktivnost koju obavljaju. Osim toga, od nefinancijskih društava također se zahtijeva da dostave raščlanjenost KPU-ova na temelju svakoga okolišnog cilja kojemu pridonose gospodarske aktivnosti usklađene s Uredbom o taksonomiji. Nadalje, od nefinancijskih društava također se traži da pruže kvalitativne kontekstualne informacije o KPU-u.

3.1. PRIHOD

KPU Prihod predstavlja udio neto-prihoda koji proizlazi iz proizvoda ili usluga koji su taksonomski usklađeni u ukupnom prihodu. KPU Prihod daje statičan prikaz doprinosa društva okolišnim ciljevima.

KPU Prihod računa se prema sljedećoj formuli:

$$\text{KPU Prihod} = \frac{\text{Dio neto-prihoda ostvarenih od proizvoda ili usluga, uključujući nematerijalnu imovinu, povezanih s ekonomskim djelatnostima usklađenima s taksonomijom}}{\text{Neto-prihod}}$$

Neto-prihodom, prema čl. 2. t. 5. Direktive 2013/34/EU, **podrazumijevaju se svote koje proizlaze iz prodaje proizvoda i usluga nakon što se odbiju rabati prodaje i porez na dodanu vrijednost te ostali porezi izravno povezani s prihodom.**

Iz brojnika KPU Prihod isključuje se dio neto-prihoda ostvaren od proizvoda i usluga povezanih s ekonomskim djelatnostima koje su prilagođene klimatskim promjenama u skladu s čl. 11. st. 1. t. (a) Uredbe o EU taksonomiji i u skladu s Prilogom II. Delegiranoj uredbi (EU) 2021/2139, osim ako:

- se te djelatnosti smatraju omogućujućim djelatnostima¹ (čl. 11. st. 1. t. (b))
- su same usklađene s taksonomijom.

¹ Omogućujuća djelatnosti izravno omogućuju drugim djelatnostima da daju značajan doprinos okolišnim ciljevima. Takve djelatnosti imaju ključnu ulogu u prijelazu na niskougljično gospodarstvo.

Kao što smo spomenuli, KPU treba raščlaniti na okolišne ciljeve, pa tako sve gospodarske djelatnosti iz Prvoga delegiranog akta koje značajno pridonose cilju ublažavanje klimatskih promjena mogu generirati prihod, dok samo određene aktivnosti koje pridonose cilju prilagodbe na klimatske promjene mogu generirati prihod. Kada govorimo o cilju prilagodbe na klimatske promjene, samo omogućujuće djelatnosti mogu generirati prihod.

Nefinancijska društva trebat će prikazivati i objavljivati KPU Prihod u tabličnom obliku prema obrascu iz Delegirane uredbe o objavama (EU) 2021/2178. U nastavku se navodi primjer tabličnog prikaza.

3.2. KAPITALNI RASHODI (CAPEX)

KPU CapEx predstavlja udio kapitalnih izdataka gospodarske djelatnosti koja je već usklađena s taksonomijom ili je dio plana za kapitalne rashode (eng. *CapEx plan*), vjerodostojnog plana za proširenje ili postizanje taksonomske usklađenosti. Cilj je plana CapEx proširenje ekonomskih djelatnosti društva usklađenih s taksonomijom ili modernizacija taksonomski prihvatljivih ekonomskih djelatnosti tako da postanu usklađene s taksonomijom u razdoblju od 5 godina. Iznimno, razdoblje za plan CapEx može trajati dulje od 5 godina samo ako postoji objektivno opravdanje specifičnim obilježjima ekonomske djelatnosti i predmetne modernizacije, ali ne dulje od 10 godina. Plan CapEx odobrava uprava nefinancijskog društva ili drugo tijelo kojemu je delegirana ta zadaća.

KPU CapEx izračunava se prema sljedećoj formuli:

$$\text{KPU}_{\text{CapEx}} = \frac{\text{Kapitalni rashodi povezani s gospodarskim aktivnostima usklađenima s Uredbom o Taksonomiji ili kapitalni rashodi koji dio su „Capex plana“}}{\text{Povećanja materijalne i nematerijalne imovine u financijskoj godini}}$$

Nazivnik CapEx-a obuhvaća jedno od sljedećega:

- povećanja materijalne i nematerijalne imovine u financijskoj godini, prije njezine amortizacije i ponovnih mjerenja, uključujući povećanja koja su rezultat revalorizacije i smanjenja vrijednosti, za relevantnu financijsku godinu i isključujući promjene fer vrijednosti
- povećanja materijalne i nematerijalne imovine koja su rezultat poslovnih spajanja.

Brojnik CapEx-a obuhvaća jedno od sljedećega:

- imovinu ili procese povezane s ekonomskim djelatnostima usklađenima s taksonomijom
- kapitalne rashode koji su dio plana CapEx
- kupnju rezultata iz ekonomskih djelatnosti usklađenih s taksonomijom i individualnih mjera kojima se omogućuje da ciljne djelatnosti postanu niskouglijčnima ili da omogućuju smanjenje stakleničkih plinova, pod uvjetom da se te mjere uvedu i počnu provoditi u roku od 18 mjeseci.

Kapitalni rashodi nefinancijskih društava koja primjenjuju nacionalna općeprihvaćena računovodstvena načela (GAAP) uključuju troškove koji se obračunavaju u skladu s primjenjivim općeprihvaćenim računovodstvenim načelima, a koji odgovaraju troškovima uključenima u kapitalne rashode nefinancijskih društava koja primjenjuju međunarodne standarde financijskog izvještavanja (MSFI-jeve).

Kapitalni rashodi obuhvaćaju troškove koji se obračunavaju na temelju:

- MRS 16 – *Nekretnine, postrojenja i oprema*, t. 73. podt. (e) podpodt. i. i iii.;
- MRS 38 – *Nematerijalna imovina*, t. 118. podt. (e) podpodt. i.;
- MRS 40 – *Ulaganja u nekretnine*, t. 76. podt. (a) i (b) (za model fer vrijednosti) i t. 79. podt. (d) podpodt. i. i iii. (za model fer vrijednosti);
- MRS 41 – *Poljoprivreda*, t. 50. podt. (b) i (e);
- MSFI 16 – *Najmovi*, t. 53. podt. (h).

U nastavku se navodi primjer tabličnog prikaza KPU CapExa prema Delegiranoj uredbi komisije (EU) 2021/2178, Prilogu II.

Tablica 2. Udio kapitalnih rashoda za proizvode ili usluge povezane s ekonomskim djelatnostima usklađenima s taksonomijom

Ekonomike djelatnosti	Oznaka/oznake	Aneksini prihodi	Udio prihoda	Kriterij analitičkog doprinosa			Kriterij da se teze bitno razlikuju od ostalih			Mjesečne dodatne mere	Udio prihoda uključeni u taksonomiju godina N (N)	Udio prihoda uključeni u taksonomiju godina N-1 (N-1)	Kategorija ekonomskih djelatnosti
				Udio prihoda iz promjena	Udio prihoda iz promjena	Udio prihoda iz promjena	Udio prihoda iz promjena	Udio prihoda iz promjena	Udio prihoda iz promjena				
A. TAKSONOMIJSKI NEPRIHODI (A1 + A2)													
A.1. Ostalo		%	%	%	%	%	%	%	Da ili Ne	Da ili Ne	%	%	
A.2. Ekonomski prihodi		%	%	%	%	%	%	%	Da ili Ne	Da ili Ne	%	%	
B. TAKSONOMIJSKI NEPRIHODI (B1 + B2)													
B.1. Ostalo		%	%	%	%	%	%	%	Da ili Ne	Da ili Ne	%	%	
B.2. Ekonomski prihodi		%	%	%	%	%	%	%	Da ili Ne	Da ili Ne	%	%	
UKUPNO (A1 + A2 + B1 + B2)													
Djelatnost 1													
Djelatnost 2													
Djelatnost 3													
Djelatnost 4													
Djelatnost 5													
Djelatnost 6													
Djelatnost 7													
Djelatnost 8													
Djelatnost 9													
Djelatnost 10													
Djelatnost 11													
Djelatnost 12													
Djelatnost 13													
Djelatnost 14													
Djelatnost 15													
Djelatnost 16													
Djelatnost 17													
Djelatnost 18													
Djelatnost 19													
Djelatnost 20													
Djelatnost 21													
Djelatnost 22													
Djelatnost 23													
Djelatnost 24													
Djelatnost 25													
Djelatnost 26													
Djelatnost 27													
Djelatnost 28													
Djelatnost 29													
Djelatnost 30													
Djelatnost 31													
Djelatnost 32													
Djelatnost 33													
Djelatnost 34													
Djelatnost 35													
Djelatnost 36													
Djelatnost 37													
Djelatnost 38													
Djelatnost 39													
Djelatnost 40													
Djelatnost 41													
Djelatnost 42													
Djelatnost 43													
Djelatnost 44													
Djelatnost 45													
Djelatnost 46													
Djelatnost 47													
Djelatnost 48													
Djelatnost 49													
Djelatnost 50													
Djelatnost 51													
Djelatnost 52													
Djelatnost 53													
Djelatnost 54													
Djelatnost 55													
Djelatnost 56													
Djelatnost 57													
Djelatnost 58													
Djelatnost 59													
Djelatnost 60													
Djelatnost 61													
Djelatnost 62													
Djelatnost 63													
Djelatnost 64													
Djelatnost 65													
Djelatnost 66													
Djelatnost 67													
Djelatnost 68													
Djelatnost 69													
Djelatnost 70													
Djelatnost 71													
Djelatnost 72													
Djelatnost 73													
Djelatnost 74													
Djelatnost 75													
Djelatnost 76													
Djelatnost 77													
Djelatnost 78													
Djelatnost 79													
Djelatnost 80													
Djelatnost 81													
Djelatnost 82													
Djelatnost 83													
Djelatnost 84													
Djelatnost 85													
Djelatnost 86													
Djelatnost 87													
Djelatnost 88													
Djelatnost 89													
Djelatnost 90													
Djelatnost 91													
Djelatnost 92													
Djelatnost 93													
Djelatnost 94													
Djelatnost 95													
Djelatnost 96													
Djelatnost 97													
Djelatnost 98													
Djelatnost 99													
Djelatnost 100													

3.3. OPERATIVNI RASHODI (OPEX)

KPU OpEx pokazuje udio operativnih troškova koji se odnose na gospodarske djelatnosti usklađene s taksonomijom ili na plan kapitalnih izdataka. Operativni rashod uključuje sve izravne, nekapitalizirane troškove koji se odnose na svakodnevno servisiranje nekretnina, postrojenja i opreme, uključujući popravke, renoviranja, kratkoročne najmove, održavanje i druge izravne troškove potrebne za kontinuirano i učinkovito korištenje takve imovine.

$$\text{KPU}_{\text{OpEx}} = \frac{\text{Operativni rashodi povezani s gospodarskim aktivnostima usklađenima s Uredbom o Taksonomiji ili operativni rashodi koji su dio „Capex plana“}}{\text{Izravni nekapitalizirani troškovi koji se odnose na istraživanje i razvoj, mjere obnove zgrada, kratkoročni najam, održavanje i popravak te servisiranje postrojenja, nekretnina i opreme}}$$

Nazivnik OpExa uključuje izravne nekapitalizirane troškove koji se odnose na istraživanje i razvoj, mjere obnove zgrada, kratkoročni najam, održavanje i popravak te sve druge izravne rashode za svakodnevno servisiranje nekretnina, postrojenja i opreme koje obavlja društvo ili treća strana kojoj su ti poslovi povjereni, a koji su potrebni za dobro funkcioniranje te imovine.

Brojnik OpEx-a uključuje:

- imovinu ili procese povezane s ekonomskim djelatnostima usklađenima s taksonomijom, uključujući usavršavanje i druge potrebe ljudskih resursa za prilagodbu, i izravne nekapitalizirane troškove istraživanja i razvoja
- operativne rashode koji su dio plana CapEx
- kupnju rezultata iz ekonomskih djelatnosti usklađenih s taksonomijom i individualnih mjera kojima se omogućuje da ciljne djelatnosti postanu niskougličnima ili da omogućuju smanjenje stakleničkih plinova, pod uvjetom da se te mjere uvedu i počnu provoditi u roku od 18 mjeseci.

Ovdje treba napomenuti da se **troškovi istraživanja i razvoja koji su već obračunani u kapitalne rashode ne računaju kao operativni rashodi.**

Ako operativni rashodi nisu relevantni za poslovni model nefinancijskih društava, ta društva:

- izuzimaju se od izračuna brojnika i taj brojnik objavljuju kao jednak nuli
- objavljuju ukupnu vrijednost nazivnika operativnih rashoda
- objašnjavaju relevantnost operativnih rashoda za njihov poslovni model.

U nastavku se navodi primjer tabličnog prikaza KPU OpExa prema Delegiranoj uredbi komisije (EU) 2021/2178, Prilogu II.

4. POPRATNE INFORMACIJE KOJE SU DRUŠTVA OBVEZNA OBJAVLJIVATI

Društva su uz ključne pokazatelje uspješnost (Prihod, CapEx i OpEx) obvezna objaviti i popratne informacije o ključnim pokazateljima uspješnosti.

Nefinancijska društva objavljuju sljedeće **popratne informacije o relevantnim ključnim pokazateljima uspješnosti**:

- računovodstvenu politiku
- procjenu usklađenosti s Uredbom
- kontekstualne informacije.

4.1. RAČUNOVODSTVENA POLITIKA

Nefinancijska društva trebaju objasniti kako su prihodi te kapitalni i operativni rashodi utvrđeni i alocirani brojniku te osnovicu za obračun prihoda, kapitalnih i operativnih rashoda, uključujući sve procjene pri alokaciji prihoda ili rashoda različitim ekonomskim djelatnostima. Ako su se od prethodnog izvještajnog razdoblja promijenili bilo kakvi izračuni, nefinancijska društva obvezna su objasniti zašto te promjene rezultiraju pouzdanijim i relevantnijim informacijama te dostaviti prepravljene usporedne podatke.

Nadalje, ako su nastupile bile kakve materijalne promjene vezane uz plan CapEx, društva će biti obvezna objaviti:

- materijalne promjene plana CapEx i obrazloženje tih promjena
- utjecaj takvih promjena na potencijal za usklađenje s taksonomijom i na očekivano vrijeme nastanka te promjene
- prepravljene podatke o ključnim pokazateljima uspješnosti vezane uz CapEx i OpEx za svaku prethodnu izvještajnu godinu obuhvaćenu planom CapEx, ako su te promjene plana utjecale na te ključne pokazatelje uspješnosti.

4.2. PROCJENA USKLAĐENOSTI S UREDBOM

U vezi s procjenom usklađenosti s Uredom, nefinancijska društva obvezna su:

- opisati prirodu svojih taksonomski prihvatljivih i s taksonomijom usklađenih ekonomskih djelatnosti upućivanjima na delegirane akte
- objasniti svoj način procjene usklađenosti s taksonomijom i povezanim kriterijima tehničke provjere
- objasniti kako su izbjegla dvostruko uračunavanje pri alokaciji brojniku ključnih pokazatelja uspješnosti na temelju prihoda, kapitalnih i operativnih rashoda u ekonomskim djelatnostima.

Ako njihove gospodarske djelatnosti pridonose više od jednom okolišnom cilju, društva će morati:

- dokazati usklađenost s taksonomijom, osobito s kriterijima tehničke provjere koji se odnose na nekoliko okolišnih ciljeva
- izvijestiti prihod, CapEx i OpEx od te djelatnosti koji pridonose ostvarenju nekoliko okolišnih ciljeva
- samo jednom izvijestiti o prihodu ostvarenom obavljanjem te djelatnosti u brojnici ključnih pokazatelja uspješnosti kako bi se izbjeglo dvostruki izračun.

Valja napomenuti da za sada postoje tehnički kriteriji za samo prva dva okolišna cilja, pa tako djelatnost može, za sada, pridonositi samo ublažavanju i prilagodbi na klimatske promjene. Primjerice, ako se društvo bavi djelatnosti izgradnja novih zgrada, a te su zgrade energetske učinkovite (ublažavanje klimatskih promjena) i imaju infrastrukturne prilagodbe za npr. poplave (prilagodba na klimatske promjene), ta će djelatnost pridonositi i jednom i drugom klimatskom cilju.

Ako se ključni pokazatelji uspješnosti za gospodarsku djelatnost disagregiraju, osobito ako se postrojenja za proizvodnju integrirano koriste, nefinancijska društva obvezna su osigurati da se disagregacija temelji na kriterijima koji su primjereni za primijenjeni proizvodni proces i da odražava tehničke specifičnosti tog procesa te odgovarajuće informacije priložene ključnim pokazateljima uspješnosti o osnovi za takvu disagregaciju.

4.3. KONTEKSTUALNE INFORMACIJE VEZANE UZ KPU

Nefinancijska društva trebaju objasniti podatke za svaki ključni pokazatelj uspješnosti, Prihod, CapEx i OpEx te obrazložiti promjene tih podataka u izvještajnom razdoblju.

Kada govorimo o prihodu društva, obveza objave odnosi se na:

- kvantitativnu raščlambu brojnika kako bi se prikazali najvažniji pokretači promjene u izvještajnom razdoblju, kao što su prihodi od ugovora s potrošačima, prihodi od najмова ili drugi izvori prihoda
- informacije o svotama koje se odnose na djelatnosti usklađene s taksonomijom koje se obavljaju za internu potrošnju nefinancijskih društava
- kvalitativno objašnjenje najvažnijih elemenata promjene prihoda.

Za KPU CapEx nefinancijska društva dostavljaju kvantitativnu raščlambu na agregiranoj razini gospodarske djelatnosti svota uključenih u brojnik i kvalitativno objašnjenje najvažnijih elemenata promjene CapExa u izvještajnom razdoblju. Takva raščlamba pokazuje agregaciju:

- povećanja nekretnina, postrojenja i opreme te interno stvorene nematerijalne imovine
- povećanja koja se odnose na stjecanja u poslovnim spajanjima
- rashoda nastalih u vezi s gospodarskim djelatnostima usklađenima s taksonomijom i rashoda nastalih u okviru plana CapEx.

Nefinancijska društva objavljuju najvažnije informacije o svom planu CapEx, uključujući sve od sljedećega:

- okolišne ciljeve koji se nastoje ostvariti
- predmetne gospodarske djelatnosti
- predmetne djelatnosti istraživanja, razvoja i inovacija
- razdoblje u kojemu se očekuje usklađivanje gospodarske djelatnosti ili proširenje već usklađene gospodarske djelatnosti
- ukupni očekivani CapEx u izvještajnom razdoblju i u razdoblju plana CapEx.

Vežano uz OpEx, nefinancijska društva dostavljaju :

- kvantitativnu raščlambu brojnika kako bi se prikazali najvažniji elementi promjene OpExa u izvještajnom razdoblju
- kvalitativno objašnjenje najvažnijih elemenata promjene OpEx-a u izvještajnom razdoblju
- objašnjenje drugih rashoda za svakodnevno servisiranje nekretnina, postrojenja i opreme koji su uključeni u izračun OpEx-a.

5. ZAKLJUČAK

Uspostavom standardna i metodologije za izračun ključnih pokazatelja uspješnosti jača Europski okvir za održivo financiranje, omogućujući dionicima i investitorima da tumače podatke o održivosti nefinancijskih društava pomoću empirijske analize. Objavljivanje ključnih pokazatelja uspješnosti vezanih uz okolišne ciljeve osnažuje pouzdanost relevantnih ESG podataka i omogućuje usporedbu kvantitativnih i kvalitativnih podataka različitih gospodarskih djelatnosti unutar EU-a.

Putem ključnih pokazatelja uspješnosti odgovara se na zahtjeve tržišta za jasnim i transparentnim nefinancijskim izvještavanjem. Postavljanjem temelja i metodologija za mjerenje ESG podataka rješava se problem mjerljivosti učinka održivosti nefinancijskih društava. Svako društvo koje transparentno objavljuje i mjeri svoje ESG podatke osnažuje svoju poziciju na konkurentskom tržištu.

Društva koja iskoriste prednosti prelaska na održivo gospodarstvo mogu očekivati brojne prednosti za svoje poslovanje kao što su: povećana konkurentnosti i produktivnost, osnažena robna marka, veće financijske i investicijske mogućnosti, smanjeni troškovi, smanjeni okolišni rizici, bolja energetska učinkovitost te zadržavanje i privlačenje kvalitetne radne snage.

LITERATURA:

1. UREDBA (EU) 2020/852 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (Tekst značajan za EGP)
2. DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2021/2178 od 6. srpnja 2021. o dopuni Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđivanjem sadržaja i prikaza informacija o okolišno održivim ekonomskim djelatnostima koje objavljuju poduzeća na koja se primjenjuje članak 19.a ili članak 29.a Direktive 2013/34/EU i utvrđivanjem metodologije obveznog objavljivanja informacija (Tekst značajan za EGP)
3. Emissions-EUETS.com, URL: <https://www.emissions-euets.com/taxonomy/1923-taxonomy/2185-taxonomy-key-performance-indicators-kpis>
4. Binz P, Fleig M. (2021.), THE FINAL EU SUSTAINABILITY KPIS, URL: <https://www.capco.com/Intelligence/Capco-Intelligence/The-final-EU-Sustainability-KPIS>

CALCULATION OF KEY PERFORMANCE INDICATORS OF NON-FINANCIAL UNDERTAKINGS ACCORDING TO THE EU TAXONOMY REGULATION

ABSTRACT

In this article, the authors explain the method of calculating the key performance indicators of non-financial undertakings, which are disclosed from January 1, 2023, together with all the accompanying information described in Annexes I and II. Delegated Regulation 2021/2178.

Keywords: *EU Taxonomy, turnover, CapEx, OpEx, non-financial reporting, environmental protection goals*